

USTAWA

z dnia 22 listopada 1983 r.

Prawo dewizowe.

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

Art. 1. Ustawa reguluje:

- 1) uprawnienia do posiadania przez osoby krajowe i osoby zagraniczne wartości dewizowych w kraju oraz uprawnienia do posiadania przez osoby krajowe tych wartości za granicą,
- 2) obrót dewizowy oraz zasady ustalania i realizowania należności i zobowiązań pieniężnych w tym obrocie,
- 3) obowiązek zgłaszania mienia osób krajowych znajdującego się za granicą i mienia osób zagranicznych znajdującego się w kraju oraz ograniczenia niektórych czynności nie stanowiących obrotu dewizowego,
- 4) właściwość organów w sprawach dewizowych oraz zakres i zasady kontroli dewizowej.

Art. 2. Osobami krajowymi w rozumieniu prawa dewizowego są:

- 1) obywatele polscy mający miejsce zamieszkania w kraju,
- 2) cudzoziemcy mający za zgodą właściwych polskich organów państwowych miejsce zamieszkania w kraju,
- 3) osoby prawne oraz organizacje i instytucje nie będące osobami prawnymi, mające siedzibę w kraju,

jak również ich oddziały i przedstawicielstwa z siedzibą w kraju,

- 4) oddziały i przedstawicielstwa z siedzibą w kraju osób prawnych oraz organizacji i instytucji nie będących osobami prawnymi, mających siedzibę za granicą — prowadzące w kraju działalność zarobkową,
- 5) przedsiębiorstwa osób zagranicznych prowadzące w kraju działalność gospodarczą,
- 6) polskie przedstawicielstwa dyplomatyczne, urzędy konsularne i inne polskie przedstawicielstwa korzystające z immunitetów i przywilejów dyplomatycznych lub konsularnych.

Art. 3. Osobami zagranicznymi w rozumieniu prawa dewizowego są:

- 1) cudzoziemcy mający miejsce zamieszkania za granicą,
- 2) obywatele polscy mający miejsce zamieszkania za granicą,
- 3) osoby prawne oraz organizacje i instytucje nie będące osobami prawnymi, mające siedzibę za granicą, jak również ich oddziały i przedstawicielstwa z siedzibą za granicą,
- 4) oddziały i przedstawicielstwa z siedzibą za granicą osób prawnych oraz organizacji i instytucji nie będących osobami prawnymi, mających siedzibę w kraju,

- 5) oddziały i przedstawicielstwa z siedzibą w kraju osób prawnych oraz organizacji i instytucji nie będących osobami prawnymi, mających siedzibę za granicą — nie prowadzące w kraju działalności zarobkowej,
- 6) międzynarodowe organizacje i instytucje oraz ich oddziały i przedstawicielstwa,
- 7) obce przedstawicielstwa dyplomatyczne, urzędy konsularne oraz inne obce przedstawicielstwa korzystające z immunitetów i przywilejów dyplomatycznych lub konsularnych.

Art. 4. Minister Finansów z urzędu lub na wniosek osób zainteresowanych:

- 1) rozstrzyga wątpliwości w sprawie statusu dewizowego osób, organizacji i instytucji wymienionych w art. 2 i 3,
- 2) może w wypadkach uzasadnionych nadać określonym osobom, organizacjom lub instytucjom spośród wymienionych w art. 3 status osoby krajowej.

Art. 5. Obywatele polscy i cudzoziemcy, o których mowa w art. 2 pkt 1 i 2, są osobami krajowymi również w okresie ich czasowego pobytu za granicą, a cudzoziemcy i obywatele polscy, o których mowa w art. 3 pkt 1 i 2, są osobami zagranicznymi również w okresie ich czasowego pobytu w kraju.

Art. 6. 1. Wartościami dewizowymi są:

- 1) znaki pieniężne (banknoty i monety) będące za granicą prawnym środkiem płatniczym oraz te, które przestały być takim środkiem, lecz podlegają wymianie, zwane dalej „walutami obcymi”,
- 2) wystawione w walutach obcych bilety skarbowe, чеки, weksle, akredytywy, polecenia wypłat, przekazy i чеки podróżnicze,
- 3) emitowane lub wystawione w walutach obcych akcje, obligacje, kwity depozytowe i listy zastawne oraz książeczki oszczędnościowe, bankowe książeczki wkładowe i inne dowody oszczędnościowe,
- 4) złoto i platyna w stanie nie przerobionym oraz w postaci sztab, monet bitych po roku 1850, półfabrykatów, z wyjątkiem stosowanych w technice dentystrycznej, a także wyroby złote i platynowe zazwyczaj nie wytwarzane z tych kruszców.

2. Wartościami dewizowymi są również:

- 1) znaki pieniężne Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej będące w kraju prawnym środkiem płatniczym oraz te, które przestały być takim środkiem, lecz podlegają wymianie, zwane dalej „walutą polską”,
- 2) wystawione w walucie polskiej bilety skarbowe, чеки, weksle, akredytywy, polecenia wypłat, przekazy i чеки podróżnicze,
- 3) emitowane lub wystawione w walucie polskiej akcje, obligacje, kwity depozytowe i listy zastawne oraz książeczki i inne dowody oszczędnościowe,
- 4) wystawione w kraju pocztowe międzynarodowe kupony na odpowiedź

— jeżeli są środkiem płatniczym lub przedmiotem w obrotach dokonywanych z osobami zagranicznymi, między tymi osobami albo na zlecenie tych osób lub na ich rzecz, chociażby bez zlecenia, bądź przedmiotem wywozu za granicę, przywozu z zagranicy lub przewozu przez terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

3. Minister Finansów, w drodze rozporządzenia, może:

- 1) uznać za wartości dewizowe także inne niż wymienione w ust. 1 pkt 2 i 3 dokumenty emitowane lub wystawione w walutach obcych,
- 2) uznać za wartości dewizowe także inne niż wymienione w ust. 2 pkt 2 i 3 dokumenty emitowane lub wystawione w walucie polskiej.

Art. 7. 1. Obrotem dewizowym jest:

- 1) zawarcie umowy lub dokonanie czynności nie wynikającej z umowy, powodującej lub mającej powodować płatności środkami stanowiącymi wartości dewizowe bądź przeniesienie własności lub posiadania wartości dewizowych albo przeniesienie wierzytelności lub zobowiązania, których przedmiotem są wartości dewizowe,
- 2) dokonanie płatności środkami stanowiącymi wartości dewizowe albo inne przeniesienie własności lub posiadania wartości dewizowych,
- 3) wywóz za granicę, przywóz z zagranicy i przewóz przez terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wartości dewizowych.

2. Obrotem dewizowym jest również:

- 1) rozporządzenie między osobami krajowymi wartościami dewizowymi wymienionymi w art. 6 ust. 2 na zlecenie osób zagranicznych lub na ich rzecz, chociażby bez zlecenia,
- 2) udzielenie zlecenia lub pełnomocnictwa do odbioru za granicą wartości dewizowych,
- 3) zawarcie między osobami zagranicznymi za granicą umowy powodującej przeniesienie własności lub posiadania wartości dewizowych znajdujących się w kraju.

Art. 8. Użyte w ustawie określenia:

- 1) kraj — oznacza terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej,
- 2) wywóz za granicę, przywóz z zagranicy i przewóz przez terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej wartości dewizowych — oznaczają wszelkie sposoby przemieszczania wartości dewizowych przez granicę państwową Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, wnoszenie ich na obce statki w portach polskich i wynoszenie z tych statków oraz dokonywanie międzynarodowych pieniężnych przekazów bankowych lub pocztowych,
- 3) zezwolenie dewizowe — oznacza zezwolenie uprawnionego organu na posiadanie wartości dewizowych lub dokonanie obrotu dewizowego, a także na dokonanie innej czynności wymagającej takiego zezwolenia zgodnie z przepisami ustawy; udzielenie zezwolenia dewizowego jednej ze stron na zawarcie i wykonanie umowy oznacza zezwolenie również dla drugiej strony oraz osoby trzeciej, której umowa dotyczy, jeżeli w zezwoleniu nie zastrzeżono inaczej,
- 4) członkowie najbliższej rodziny — oznacza małżonka, wstępnych, zstępnych, rodzeństwo, rodziców małżonka, zięciów, synów, pasierbów oraz osoby przysposobione i przysposabiające, a także dzieci obce, na które przysługuje zasilek rodzinny,
- 5) przepisy ustawy — oznaczają przepisy niniejszej ustawy, przepisy wydane na podstawie upoważnień zawartych w tej ustawie oraz przepisy innych ustaw,
- 6) właściwy minister — oznacza również kierownika urzędu centralnego, a w odniesieniu do spółdzielni — Naczelną Radę Spółdzielczą,
- 7) bank dewizowy — oznacza bank uprawniony w ramach jego statutowej działalności do finansowania,

kredytowania i rozliczania obrotów towarowych i usługowych z zagranicą oraz do obsługi dewizowej ludności.

Art. 9. 1. Minister Finansów, realizując politykę dewizową, kredytową i płatniczą w obrotach z zagranicą, koordynuje działalność dewizową organów upoważnionych do dokonywania czynności dewizowych na podstawie przepisów ustawy. Minister Finansów sprawuje ogólny nadzór w sprawach dewizowych i w ramach tego nadzoru zapewnia jednolite stosowanie przepisów niniejszej ustawy przez organy właściwe w sprawach dewizowych.

2. W zakresie handlu zagranicznego i usług związanych z tym handlem politykę, o której mowa w ust. 1, realizuje Minister Handlu Zagranicznego w porozumieniu z Ministrem Finansów

Rozdział 2

Posiadanie wartości dewizowych i dokonywanie obrotu dewizowego.

Art. 10. Osoby krajowe fizyczne mogą posiadać w kraju wartości dewizowe.

Art. 11. Dokonywanie obrotu dewizowego wymaga zezwolenia dewizowego, z wyjątkami określonymi w przepisach ustawy.

Art. 12. Osoby krajowe fizyczne mogą przechowywać waluty obce na rachunkach w polskich bankach dewizowych w kraju.

Art. 13. Osoby krajowe będące osobami prawnymi albo organizacjami lub instytucjami nie mającymi osobowości prawnej mogą posiadać wartości dewizowe w kraju lub za granicą za zezwoleniem dewizowym, chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej.

Art. 14. 1. Osoby zagraniczne są obowiązane dokonywać wymiany walut obcych na walutę polską w celu pokrycia kosztów pobytu w Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej lub w inny sposób zapewnić pokrycie tych kosztów.

2. Osoby zagraniczne mogą posiadać w kraju wartości dewizowe przywiezione z zagranicy i rozporządzać nimi z zachowaniem przepisów ustawy oraz powrotnie wywozić je za granicę do wysokości pozostałej po potrąceniu kwot walut obcych podlegających, obowiązkowej wymianie na pokrycie kosztów pobytu.

3. Osoby zagraniczne mogą posiadać w kraju również walutę polską i waluty obce uzyskane w kraju zgodnie z przepisami ustawy oraz rozporządzać nimi w kraju z zachowaniem tych przepisów.

4. Osoby zagraniczne wymienione w art. 3 pkt 5—7 oraz osoby krajowe wymienione w art. 2 pkt 4 i 5 mogą rozporządzać walutą polską pod warunkiem posiadania rachunku w polskim banku dewizowym w kraju i zgodnie z warunkami prowadzenia tego rachunku

5. Minister Finansów po porozumieniu z Prezesem Narodowego Banku Polskiego, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowe zasady i tryb wymiany walut obcych lub zapewnienia innego sposobu pokrycia kosztów pobytu przez osoby zagraniczne, zwolnień od tego obowiązku oraz tryb kontroli jego wykonania, a także wypadki, w których zapłata przez osoby zagraniczne należności na rzecz osób krajowych może być dokonana w walucie

polskiej tylko po udokumentowaniu jej pochodzenia z wymiany walut obcych lub z innego określonego tytułu.

Art. 15. Osoby zagraniczne mogą przechowywać walutę polską i waluty obce na rachunkach w polskich bankach dewizowych w kraju

Art. 16. Należności przypadające osobom zagranicznym w walucie polskiej, wynikające z umów lub innych tytułów zgodnych z przepisami ustawy, mogą być wpłacone na odrębne rachunki w polskich bankach dewizowych w kraju; wypłaty z tych rachunków następują za zezwoleniem dewizowym.

Art. 17. 1. Osoby krajowe fizyczne mogą rozporządzać w czasie pobytu za granicą na rzecz osób zagranicznych oraz tytułem darowizny na rzecz osób krajowych walutami obcymi oraz innymi wartościami dewizowymi:

- 1) uzyskanymi w czasie pobytu za granicą z umów o pracę i innych zajęć zarobkowych oraz nabytymi za te waluty.
- 2) otrzymanymi za granicą tytułem darowizny od osób zagranicznych.
- 3) nabytymi w kraju do swobodnego wydatkowania.

2. Osoby krajowe fizyczne są obowiązane sprowadzić do kraju pozostałość walut i innych wartości dewizowych, o których mowa w ust. 1; z chwilą zakończenia pobytu za granicą, z tym że nie później niż w terminie miesiąca powinny dokonać czynności niezbędnych do ich sprowadzenia.

Art. 18. Osoby krajowe fizyczne, które miały miejsce zamieszkania za granicą i przybyły do kraju w celu zamieszkania, mogą posiadać oraz rozporządzać wartościami dewizowymi pozostawionymi za granicą przed przybyciem do kraju.

Art. 19. 1. Osoby krajowe mogą zawierać z osobami zagranicznymi umowy o tworzeniu spółek lub przedsiębiorstw z udziałem kapitału obcego

- 1) w zakresie handlu zagranicznego i usług związanych z tym handlem — za zgodą Ministra Handlu Zagranicznego w porozumieniu z Ministrem Finansów,
- 2) w pozostałym zakresie — za zgodą właściwego organu w porozumieniu z Ministrem Finansów.

2. Osoby krajowe mogą zawierać z osobami zagranicznymi umowy ustalające zasady finansowej współpracy lub kooperacji:

- 1) w zakresie handlu zagranicznego i usług związanych z tym handlem — za zgodą Ministra Handlu Zagranicznego w porozumieniu z Ministrem Finansów, chyba że zasady finansowej współpracy są zgodne z zezwoleniem dewizowym ogólnym Ministra Handlu Zagranicznego,
- 2) w pozostałym zakresie — za zgodą właściwego organu w porozumieniu z Ministrem Finansów.

Art. 20. Nie wymaga zezwolenia dewizowego:

- 1) dokonywanie przez organy państwowe czynności obrotu dewizowego w postępowaniu karnym, karnym skarbowym, w sprawach o wykroczenia, cywilnym i administracyjnym, z wyjątkiem czynności tego obrotu na zlecenie osób zagranicznych lub na ich rzecz chociażby bez zlecenia, chyba że następuje zwrotne wydanie im wartości dewizowych,
- 2) zawieranie i wykonywanie umów o przechowanie wartości dewizowych bez prawa rozporządzania nimi,
- 3) rozporządzenie w testamencie wartościami dewizowymi, jak również wydanie w kraju wartości dewi-

- zowych ze spadku otwartego w kraju spadkobiercom i zapisobiercom, będącym osobami krajowymi, a także obcemu przedstawicielstwu dyplomatycznemu lub urzędowi konsularnemu, uprawnionemu do odbioru tych wartości z mocy umowy międzynarodowej albo na zasadzie wzajemności na rzecz spadkobierców i zapisobierców będących osobami zagranicznymi.
- 4) udzielanie polskim przedstawicielstwom dyplomatycznym lub urzędom konsularnym albo wskazanym przez nie pełnomocnikom zleceń lub pełnomocnictw do odbioru albo przyjęcia wartości dewizowych za granicą oraz do sprzedaży mienia posiadanego za granicą,
  - 5) zawieranie przez osoby krajowe z osobami zagranicznymi w czasie ich pobytu w kraju umów o świadczenie rzeczy ruchomych lub usług na rzecz osób zagranicznych oraz pobieranie w kraju należności z tych umów w walucie polskiej; przepisy wydane na podstawie art. 14 ust. 5 stosuje się odpowiednio,
  - 6) zawieranie przez osoby krajowe fizyczne z osobami zagranicznymi umów o świadczenie w kraju na rzecz osób zagranicznych za granicą usług nie związanych z handlem zagranicznym i turystyką oraz pobieranie należności z tych umów w walucie obcej za pośrednictwem banku dewizowego,
  - 7) przyjmowanie od osób zagranicznych darowizny wartości dewizowych, z wyjątkiem przyjmowania darowizny waluty polskiej znajdującej się za granicą,
  - 8) zawieranie przez osoby krajowe będące jednostkami gospodarki społecznej z osobami zagranicznymi w czasie ich pobytu w kraju umów o pracę zgodnie z przepisami o zatrudnianiu cudzoziemców, jak również umów o świadczenie przez te osoby usług za wynagrodzeniem w walucie polskiej ustalonym zgodnie z przepisami krajowymi, bez obowiązku przekazywania należności za granicą,
  - 9) wypłacanie osobom zagranicznym w walucie polskiej w kraju:
    - a) należności przypadających im z umów zawartych z zachowaniem przepisów ustawy o świadczenie w kraju usług nie związanych z handlem zagranicznym lub z tytułu dokonania wynalazku albo z tytułu opublikowania lub publicznego wykonania ich utworów chronionych prawem autorskim,
    - b) nagród pieniężnych lub wynagrodzeń uczestników i jurorów, przypadających z konkursów lub imprez organizowanych w kraju za zezwoleniem dewizowym,
    - c) wygranych pieniężnych w grach losowych i totalizatorach prowadzonych przez jednostki gospodarki społecznej,
  - 10) przyjmowanie w walucie polskiej w kraju należności za usługi przewozu na trasach zagranicznych:
    - a) osób krajowych wyjeżdżających służbowo na podstawie zlecenia jednostki organizacyjnej dysponującej walutami obcymi na pokrycie kosztów służbowych podróży zagranicznych,
    - b) osób zagranicznych wyjeżdżających prywatnie polskimi lub obcymi środkami komunikacji, jeżeli waluta polska pochodzi z odprzedaży walut obcych określonych przez Narodowy Bank Polski,
    - c) osób krajowych posiadających wydany w kraju przez polskie organy państwowe paszport lub dowód osobisty, wyjeżdżających prywatnie polskimi środkami komunikacji powietrznej i wodnej
  - 11) przyjmowanie w walucie polskiej w kraju należności od osób krajowych fizycznych za usługi przewozu przesyłek na trasach zagranicznych polskimi środka-

mi komunikacji powietrznej, wodnej lub samochodowej albo koleją; nie dotyczy to należności za usługi przewozu przesyłek nadawanych przez osoby wyjeżdżające za granicę w celu zamieszkania,

- 12) przywóz do kraju wartości dewizowych przez osoby krajowe i osoby zagraniczne, z tym że przywóz waluty polskiej może nastąpić, jeżeli została ona uprzednio wywieziona za zezwoleniem dewizowym,
- 13) sprzedaż walut obcych i innych wartości dewizowych bankom dewizowym i uprawnionym instytucjom,
- 14) dokonywanie w kraju darowizny wartości dewizowych między osobami krajowymi członkami najbliższej rodziny.

Rozdział 3

Zasady ustalania i wykonywania zobowiązań oraz pobierania należności pieniężnych w obrocie dewizowym z zagranicą.

Art. 21. 1. W obrocie dewizowym z zagranicą pobiera się należności pieniężne i dokonuje płatności z umów i z tytułu czynności nie wynikających z umów w walucie obcej.

2. Osoby krajowe są obowiązane ustalać w umowach, że płatności wynikające z tych umów będą dokonywane w walucie obcej.

3. Ustalenie w umowie w obrocie dewizowym z zagranicą płatności w walucie polskiej oraz pobranie należności lub dokonanie płatności w walucie polskiej wymaga zezwolenia dewizowego.

Art. 22. 1. Osoby krajowe są obowiązane pobierać należności pieniężne z zagranicy nie później niż w terminie ich wymagalności i sprowadzać je do kraju.

2. Płatności na rzecz osób zagranicznych powinny być dokonywane nie wcześniej niż w terminie ich wymagalności.

3. Wyrównywanie w obrocie dewizowym z zagranicą wzajemnych należności pieniężnych przez potrącenie wymaga zezwolenia dewizowego.

Art. 23. 1. Osoby krajowe są obowiązane pobierać należności pieniężne z zagranicy i dokonywać płatności za granicą za pośrednictwem polskiego banku dewizowego w kraju.

2. Zlecenie przekazania należności pieniężnej z zagranicy do kraju lub z kraju za granicą, jak również dokonanie płatności z pominięciem banku dewizowego wymaga zezwolenia dewizowego.

Art. 24. Waluty obce przekazane z zagranicy na rzecz krajowych osób prawnych lub jednostek organizacyjnych i instytucji nie będących osobami prawnymi na pokrycie ich należności powinny być niezwłocznie po zawiadomieniu o ich przekazaniu odprzedane polskiemu bankowi dewizowemu w kraju, chyba że na podstawie zezwolenia dewizowego lub przepisów ustawy zostaną wpłacone na bankowy rachunek w walutach obcych.

Art. 25. W razie gdy odbiorca kwoty przekazu bankowego lub pocztowego z zagranicy nie jest uprawniony do wpłacenia jej na bankowy rachunek w walutach obcych ani do zadysonowania na inne cele przewidziane w przepisach ustawy, kwotę tę wypłaca się w walucie polskiej, z zastosowaniem obowiązującego kursu waluty obcej w złotych.

Art. 26. W obrocie dewizowym i rozrachunkach stosuje się bieżące kursy walut obcych w złotych ustalone przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego.

Rozdział 4

Obowiązek zgłaszania mienia oraz ograniczenia niektórych czynności nie stanowiących obrotu dewizowego.

Art. 27. 1. Osoby krajowe, z wyjątkiem wymienionych w art. 2 pkt 2, 4 i 5, są obowiązane zgłosić Narodowemu Bankowi Polskiemu swoje mienie znajdujące się za granicą. Obowiązek zgłoszenia mienia Skarbu Państwa ciąży na państwowych jednostkach organizacyjnych, pod których zarządem to mienie się znajduje.

2. Osoby zagraniczne, z wyjątkiem wymienionych w art. 3 pkt 4, 6 i 7, są obowiązane zgłosić Narodowemu Bankowi Polskiemu swoje mienie znajdujące się w kraju. Jeżeli mienie znajduje się w posiadaniu lub zarządzie innej osoby niż właściciel, obowiązek zgłoszenia ciąży na tej osobie.

3. Zgłoszeniu podlega również utrata mienia.

4. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, ustala zakres i tryb wykonania obowiązków określonych w ust. 1—3.

Art. 28. Narodowy Bank Polski jest obowiązany przestrzegać tajemnicy o mieniu zgłoszonym w myśl art. 27 ust. 1 i 2; przepisy prawa bankowego o tajemnicy obrotów i stanów rachunków bankowych stosuje się odpowiednio.

Art. 29. Zawarcie w obrocie z zagranicą umowy o charakterze gospodarczym o wzajemnym nieodpłatnym świadczeniu usług lub rzeczy nie będących wartościami dewizowymi wymaga zezwolenia dewizowego; nie dotyczy to wypadków, gdy zawarcie umowy zamiany, świadczenia usług lub rzeczy jest zwyczajowo przyjęte.

Art. 30: 1. Przyjmowanie przez osoby krajowe nie będące osobami fizycznymi od osób zagranicznych mających siedzibę lub przebywających w kraju darowizny rzeczy nie będących wartościami dewizowymi wymaga zezwolenia dewizowego.

2. Przyjmowanie przez osoby krajowe fizyczne od osób zagranicznych mających siedzibę lub przebywających w kraju darowizny rzeczy nie będących wartościami dewizowymi wymaga zezwolenia dewizowego, jeżeli darowizna przekracza wartość wolną od podatku od spadków i darowizn.

Art. 31. 1. Rozporządzanie nieodpłatnie przez osoby krajowe mieniem posiadany za granicą, nie stanowiącym wartości dewizowych, wymaga zezwolenia dewizowego, z wyjątkiem nieodpłatnego zbywania rzeczy wywiezionych przez osoby krajowe z zachowaniem przepisów celnych.

2. Dokonywanie przez osoby krajowe czynności zwykłego zarządu mieniem posiadany za granicą nie wymaga zezwolenia dewizowego.

Art. 32. 1. Udzielenie osobie krajowej lub zagranicznej zlecenia bądź pełnomocnictwa do odbioru za granicą mienia nie stanowiącego wartości dewizowych, jak również do uzyskania stwierdzenia nabycia spadku otwartego za granicą wymaga zezwolenia dewizowego.

2. Nie wymaga zezwolenia dewizowego udzielenie zlecenia lub pełnomocnictwa, o którym mowa w ust. 1, polskiemu przedstawicielstwu dyplomatycznemu lub urzędowi konsularnemu albo wskazanym przez nie pełnomocnikom.

Rozdział 5

Właściwość organów w sprawach dewizowych.

Art. 33. 1. Zezwolenie dewizowe może być udzielone jako zezwolenie ogólne lub indywidualne. W zezwoleniu może być ustalony obowiązek spełnienia określonych warunków.

2. Zezwolenie dewizowe ogólne jest udzielane dla ogółu albo dla określonego kręgu osób krajowych lub zagranicznych. W pozostałych wypadkach udziela się indywidualnych zezwoleń dewizowych.

3. Ilekroć w niniejszej ustawie lub wydanych na jej podstawie rozporządzeniach jest mowa o zezwoleniu dewizowym, rozumie się przez to zezwolenie Ministra Finansów, jeżeli dany przepis nie stanowi inaczej.

Art. 34. 1. Minister Finansów udziela zezwoleń dewizowych, z wyłączeniem zezwoleń w sprawach należących do właściwości Ministra Handlu Zagranicznego.

2. Minister Finansów udziela zezwoleń również na:

- 1) ustalanie w umowach o obrocie dewizowym z zagranicą płatności w walucie polskiej,
- 2) pobieranie należności i dokonywanie płatności w kraju w tym obrocie w walucie polskiej,
- 3) wywóz za granicę złota i platyny w postaci stanowiącej wartość dewizową,
- 4) posiadanie wartości dewizowych w kraju lub za granicą przez osoby określone w art. 13.

3. Minister Handlu Zagranicznego udziela zezwoleń dewizowych w zakresie handlu zagranicznego i usług związanych z tym handlem:

- 1) ogólnych — w porozumieniu z Ministrem Finansów,
- 2) indywidualnych — na czynności ustalone przez Ministra Finansów w porozumieniu z Ministrem Handlu Zagranicznego.

Art. 35. 1. Narodowy Bank Polski udziela indywidualnych zezwoleń dewizowych zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez Ministra Finansów w porozumieniu z Prezesem Narodowego Banku Polskiego na:

- 1) czynności obrotu dewizowego w zakresie objętym właściwością Ministra Finansów,
- 2) rozporządzanie mieniem posiadany za granicą,
- 3) czynności, o których mowa w art. 29, 30 i 32.

2. Narodowy Bank Polski sprawuje nadzór nad posiadaniem wartości dewizowych i obrotem dewizowym w zakresie ich zgodności z udzielanymi przez siebie zezwoleniami.

Rozdział 6

Kontrola dewizowa.

Art. 36. 1. Obrót dewizowy oraz stosowanie w tym obrocie zasad ustalania i wykonywania zobowiązań oraz pobierania należności pieniężnych i dokonywania płatności podlega kontroli dewizowej.

2. Kontroli dewizowej podlega również wykonywanie obowiązku zgłoszenia mienia oraz czynności nie sta-

nowiących obrotu dewizowego, o których mowa w art. 29—32.

Art. 37. 1. Kontrolę dewizową wykonują Minister Finansów i podległe mu organy oraz Prezes Narodowego Banku Polskiego. Do wykonywania kontroli dewizowej Minister Finansów może powołać głównego komisarza dewizowego i komisarzy dewizowych.

2. Organy wykonujące kontrolę dewizową są uprawnione do żądania informacji o obrotach i stanach na bankowych rachunkach w walutach obcych, z wyjątkiem dotyczących wkładów oszczędnościowych, oraz o mieniu zgłoszonym w myśl art. 27 ust. 1 i 2.

3. Kontrolę dewizową w zakresie handlu zagranicznego i usług związanych z tym handlem wykonuje również Minister Handlu Zagranicznego.

4. Minister Finansów, a w zakresie określonym w ust. 3 Minister Handlu Zagranicznego w porozumieniu z Ministrem Finansów, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowy zakres i sposób przeprowadzania kontroli dewizowej oraz uprawnienia pracowników wykonujących kontrolę i obowiązki kontrolowanych jednostek.

5. Minister Finansów w porozumieniu z Ministrami Obrony Narodowej i Spraw Wewnętrznych określa zakres i sposób przeprowadzania kontroli dewizowej w jednostkach podległych tym ministrom.

6. Kontrolę dewizową wykonują również:

- 1) banki dewizowe w zakresie płatności i rozliczeń w obrocie dewizowym, dokonywanym za ich pośrednictwem,
- 2) organy administracji celnej w zakresie granicznej kontroli dewizowej oraz kontroli dewizowej przesyłek pocztowych,
- 3) organy Wojsk Ochrony Pogranicza w zakresie granicznej kontroli dewizowej, w razie posiadania uprawnień do wykonywania kontroli celnej,
- 4) organy administracji pocztowej przy nadawaniu przesyłek pocztowych za granicę.

Art. 38. 1. Graniczną kontrolę dewizową wykonują organy administracji celnej i organy Wojsk Ochrony Pogranicza na zasadach i w trybie kontroli celnej.

2. Minister Finansów, w drodze rozporządzenia wydanego w porozumieniu z Ministrami Handlu Zagranicznego, Łączności oraz Spraw Wewnętrznych, może określać zasady i tryb granicznej oraz pocztowej kontroli dewizowej odmiennie od zasad i trybu kontroli celnej.

3. Organom administracji państwowej wykonującym czynności zleczone przez Ministra Handlu Zagranicznego, należące do zakresu działania organów administracji celnej, przysługują w zakresie tych czynności prawa i obowiązki organów wykonujących kontrolę dewizową.

Art. 39. 1. Osoby krajowe i zagraniczne są obowiązane na żądanie organów kontroli dewizowej udzielać ustnych i pisemnych wyjaśnień oraz udostępnić dokumenty w sprawach objętych kontrolą dewizową.

2. Osoby krajowe i zagraniczne dokonujące czynności obrotu dewizowego wymienione w art. 7 ust. 1 pkt 3 są obowiązane zgłosić i na żądanie przedstawić posiadane wartości dewizowe do granicznej kontroli dewizowej.

Art. 40. 1. Osoby krajowe i zagraniczne przekraczające granicę państwową, posiadające wartości dewizowe,

których wywóz, przywóz lub przewóz jest zabroniony, mogą te wartości złożyć do depozytu organom administracji celnej. Nie dotyczy to waluty polskiej przywożonej przez osoby zagraniczne, a także przez osoby krajowe, jeżeli waluta ta została wywieziona z naruszeniem przepisów ustawy.

2. Wartości dewizowe nie odebrane z depozytu w terminie roku od dnia ich złożenia przechodzą na własność Skarbu Państwa bez odszkodowania. O przejściu na własność Skarbu Państwa nie odebranych z depozytu wartości dewizowych rozstrzyga właściwy organ administracji celnej w formie decyzji.

3. Organ administracji celnej zamieszcza w dokumencie wydawanym osobie składającej wartości dewizowe do depozytu informację o skutkach prawnych nieodebrania tych wartości w ustalonym terminie.

4. Minister Finansów może w szczególnie uzasadnionych wypadkach zarządzić zwrot depozytu, który przeszedł na własność Skarbu Państwa, lub jego równowartości.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 41. 1. Mienie określone w przepisach wydanych na podstawie art. 27 ust. 4 podlega zgłoszeniu niezależnie od zgłoszenia dokonanego na podstawie przepisów dotychczasowych.

2. Zgłoszenie mienia, o którym mowa w ust. 1, uważa się również za wykonanie obowiązku zgłoszenia przewidzianego w przepisach dotychczasowych.

Art. 42. Decyzje w sprawach wymienionych w art. 4 pkt 1, art. 13, 29, 30 i art. 40 ust. 2 niniejszej ustawy mogą być zaskarżane do Naczelnego Sądu Administracyjnego na zasadach określonych w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 43. W ustawie z dnia 29 marca 1963 r. o cudzoziemcach (Dz. U. Nr 15, poz. 77, z 1974 r. Nr 14, poz. 85 i z 1977 r. Nr 11, poz. 45) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 3 ust. 2 i 3 skreśla się,
- 2) w art. 18 w ust. 2 wyrazy „z wyjątkiem spraw, o których mowa w art. 3 ust. 2” skreśla się,
- 3) w art. 19 wyrazy „z wyjątkiem obowiązku, o którym mowa w art. 3 ust. 2” skreśla się,
- 4) art. 19a skreśla się,
- 5) w art. 23 w ust. 1 po wyrazach „art. 3” wyrazy „ust. 1” skreśla się.

Art. 44. Traci moc ustawa dewizowa z dnia 28 marca 1952 r. (Dz. U. Nr 21, poz. 133).

Art. 45. Pozostają w mocy zezwolenia dewizowe udzielone na podstawie ustawy wymienionej w art. 44.

Art. 46. Sprawy dewizowe wszczęte i nie zakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy podlegają rozpatrzeniu według tej ustawy.

Art. 47. Ustawa wchodzi w życie z dniem 31 marca 1984 r.

Przewodniczący Rady Państwa: *H. Jabłoński*,
Sekretarz Rady Państwa: *J. Szymanek*